

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, http:// www.kp.org.pl

Świebodzin, 18 lutego 2013 r.

**Minister Środowiska
Warszawa**

dotyczy: projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze oraz niektórych innych ustaw
sprawę prowadzi: Paweł Pawlaczyk pawpawla@wp.pl

W związku z projektem ustawy o zmianie ustawy *Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw*, przedstawiam następujące wnioski i opinie:

I. Co do zmian w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

1. Negatywnie opiniuję proponowaną zmianę art. 44 ustawy ooś, zawężającą krąg organizacji ekologicznych uprawnionych do korzystania z art. 44 do organizacji funkcjonujących więcej niż 1 rok. Wnioskuje o rezygnację z tej zmiany.

Zmiana jest proponowana „w celu zwiększenia pewności postępowania”, a jej uzasadnieniem jest rzekomo występujące zjawisko przewlekania postępowań przez udział w nich organizacji ekologicznych zakładanych *ad hoc* w celu zapobieżenia konkretnej inwestycji. Nie ma jednak nic złego w fakcie, gdy grupa osób zainteresowana środowiskiem w miejscu swojego zamieszkania, nawet w aspekcie konkretnej inwestycji postrzeganej jako zagrożenie, organizuje się w organizację ekologiczną po to, by wyrażać swoje zdanie i obawy w formie uczestniczenia w postępowaniu administracyjnym na prawach strony, w tym także gdy inicjuje weryfikację wyników tego postępowania. Przeciwnie, jest to wyraz funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego i sposób wyrażania obaw, ocen i wiedzy; przyczyniający się do lepszego wyjaśniania środowiskowych aspektów podejmowanych przedsięwzięć mogących wpływać na środowisko. W interesie społecznym jest promowanie, a nie ograniczanie takiego udziału. Co do zasady, lepiej jest, gdy przedsięwzięcie jest zatwierdzane nawet później, ale z gwarancją, że wszystkie aspekty oddziaływania na środowisko zostały szczegółowo i wnikliwie wyjaśnione.

Proponowana zmiana legislacyjna jest też – niezgodnie z zasadami dobrej legislacji – raczej reakcją na „presję medialną” niż wynikiem rzeczywistej identyfikacji i analizy problemu. Jak wynika z wcześniejszej naszej korespondencji z GDOS, nie istnieją żadne dane, które obrazowałyby skalę rzekomego zjawiska „nieuzasadnionego blokowania

postępowań przez organizacje ekologiczne powstające ad hoc” – a przecież można policzyć, w jakim % postępowań środowiskowych są wnoszone odwołania i skargi do WSA na podstawie art. 44 ustawy ooś oraz w jakim % odwołania te okazują się zasadne.

Analiza bazy orzeczeń sądów administracyjnych wskazuje, że z prawa skargi do sądu opartego na art. 44 ustawy ooś organizacje ekologiczne korzystają rzadko, a przypadki kiedy z prawa tego korzystają organizacje krótko działające, stanowią marginalny odsetek spraw. Istnienie uprawnienia art. 44 nie powoduje więc ‘niepewności’ ani przewlekania postępowań na jakąkolwiek znaczącą skalę, a jest istotne jako potencjalny kanał ekspresji obaw i oczekiwań społeczeństwa względem środowiska.

2. Negatywnie opiniuję propozycję organiczenia, z mocy ustawy, opisu elementów środowiska w raporcie oddziaływania na środowisko otworu wiertniczego, do 500m wokół takiego otworu.

Oddziaływanie otworu wiertniczego na środowisko może mieć różny charakter. Mogą wystąpić oddziaływania na wody podziemne, a za ich pośrednictwem na ekosystemy zależne od takich wód, nawet w dalszej odległości. Mogą być generowane oddziaływania związane np. z poborem wód do celów procesu technologicznego lub zagospodarowaniem ścieków. Mogą wreszcie powstawać oddziaływania pośrednie związane z dojazdem do otworu wiertniczego, albo oddziaływania na zachowania wyjątkowo antropofobnych gatunków zwierząt (przykład: niedźwiedź, dla którego znaczenie mają duże obszary ‘bezdrożne’ i bez aktywności ludzkiej), a zasięg takich oddziaływań przekracza 500m. Zasięg opisu elementów środowiska przyrodniczego musi być indywidualnie dostosowany do charakteru oddziaływań, jakie mogą wystąpić.

W obecnym stanie prawnym, indywidualnie w konkretnym postępowaniu określa się, czy opis elementów środowiska jest wystarczający do dokonania oceny oddziaływań. Regulacja ta jest prawidłowa i nie wymaga zmian.

Ograniczenie, z mocy ustawy, zasięgu opisu elementów środowiska w raporcie oddziaływania na środowisko, będzie prowadzić do niezgodności z wymogami

3. W art. 74 ustawy ooś wnosimy o pozostawienie obecnego zapisu, że raport oddziaływania na środowisko przedkłada się także w formie elektronicznej. Obowiązek przedkładania raportu w formie elektronicznej wydatnie ułatwia jego analizowanie i udostępnianie, a więc ułatwia postępowanie. Nie widzimy żadnego powodu do skreślenia tego przepisu – funkcjonującego obecnie, pożytecznego i nie budzącego raczej kontrowersji.

II. Co do zmian w ustawie *Prawo budowlane*

1. Możliwość legalizacji samowoli budowlanej po przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko / oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 jest sprzeczna z dyrektywą EIA i dyrektywą siedliskową, które – zwłaszcza w świetle wielokrotnego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – wymagają jednoznacznie przeprowadzenia odpowiedniej oceny przed wydaniem zezwolenia. Oznacza to, że samowola budowlana w sytuacji, gdy wymagana jest ocena oddziaływania na środowisku lub na obszar Natura 2000, jest naruszeniem zobowiązań wynikających z dyrektyw i naruszenie to wymaga usunięcia, do czego jedyną drogą jest likwidacja samowoli, a nie jej legalizacja. Rzeczywiście, istnieje potrzeba doprecyzowania w tym względzie art. 49 ustawy Prawo budowlane, ale doprecyzowanie to powinno nastąpić w formie wyraźnego zakazu realizacji samowoli budowlanej zrealizowanej z naruszeniem obowiązku ocenowego, a nie w formie otwierania ścieżki do takiej legalizacji.

III. Co do zmian w ustawie *Prawo geologiczne i górnicze*:

1. Negatywnie opiniujemy co do zasady tworzenie *lex specialis* dla wydobycia węglowodorów, uważając że prawo dotyczące wydobywania wszystkich rodzajów kopalin powinno być takie samo i nie ma powodu do tworzenia dla węglowodorów specjalnych regulacji. W szczególności, uważamy że w przypadku węglowodorów, tak samo jak wszystkich innych kopalin, należy stosować koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobycie, a nie tworzyć specjalnych regulacji wyłączających poszukiwanie złóż z procesu koncesjonowania, a także etap poszukiwania i związane z tym wiercenia powinien nadal być objęty obowiązkiem analizowania jego oddziaływania na środowisko.
2. Negatywnie opiniujemy projekt wykreślenia z zakresu informacji, które musi zawierać wniosek o koncesję (art. 24 ust 1) pkt 5, czyli informacji o „obszarach objętych szczególnymi formami ochrony, w tym ochrony przyrody oraz ochrony zabytków”. Informacja ta jest potrzebna do zapewnienia, że decyzja koncesyjna nie będzie prowadzić do naruszenia prawa, ponieważ z istnienia form ochrony przyrody lub ochrony zabytków może wynikać lokalne obowiązywanie zakazów, które uniemożliwią wydobywanie kopalin. Zwracamy uwagę, że fakt ten musi być odrębnie analizowany przez organ wydający decyzję koncesyjną i nie jest rozstrzygany ostatecznie w postępowaniu o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach: zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych w postępowaniu o decyzję środowiskowa bada się tylko przesłanki z art. 81 ust 1-3 ustawy o oś oraz rzeczywiste oddziaływanie na elementy środowiska, natomiast to w postępowaniu głównym, a nie w postępowaniu środowiskowym ma być badana formalna zgodność z przepisami prawa dotyczącymi form ochrony przyrody. Zgodność z przepisami o ochronie zabytków nie jest w ogóle badana w postępowaniu środowiskowym.

z poważaniem

do wiadomości

– Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, [http:// www.kp.org.pl](http://www.kp.org.pl)

Świebodzin, 18 lutego 2013 r.

**Generalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
Warszawa**

dotyczy: projekt zmiany rozporządzenia o przedsięwzięciach mogących znacząco oddziaływać na środowisko
sprawę prowadzi: Paweł Pawlaczyk pawpawla@wp.pl

W związku z projektem zmiany rozporządzenia o przedsięwzięciach mogących znacząco oddziaływać na środowisko, przedstawiam następujące uwagi i wnioski:

1. Negatywnie opiniuję wyłączenie z kategorii przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko – a tym samym z obowiązku screeningu – poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin za pomocą materiałów wybuchowych oraz otworów wiertniczych o głębokości 1000-5000 m:
 - a) Jeżeli chodzi o poszukiwanie i rozpoznawanie złóż za pomocą materiałów wybuchowych, to choć działalność taka nie jest rzeczywiście wymieniona w zał. I ani II dyrektywy EIA, to niewątpliwie może znacząco oddziaływać na środowisko i tym samym zasadne jest utrzymanie istniejącego uregulowania krajowego, choćby w tym względzie szło ono dalej niż wymogi dyrektywy EIA. Przepis ten nie jest postrzegany ‘nadregulacją’.
 - b) Jeśli chodzi o otwory wiertnicze, to załącznik II dyrektyw EIA wymienia ‘głębokie wiercenia’ z wyjątkiem wierceń w celu zbadania stabilności gruntu. Wiercenia na 1000-5000 m z pewnością powinny być klasyfikowane jako ‘głębokie’; zwracam tu uwagę że jeżeli ustawodawca unijny wskazał wyraźnie na wyłączenie wierceń badających stabilność gruntu, wykonywanych zwykle na kilka-kilkanaście metrów głębokości, to znaczy że pojęcie ‘głębokich wierceń’ rozumiał na sposób mogący budzić problemy interpretacyjne nawet przy takich głębokościach; intencją ustawodawcy było więc zaliczenie do wierceń podlegających załącznikowi II wierceń głębszych niż kilka metrów, a nie kilka tysięcy metrów.
2. Deklarowanym celem zmiany rozporządzenia jest m. in. jego doprecyzowanie i ułatwienie stosowania. W związku z tym, pomimo że propozycja ta wykracza poza zakres zmian proponowanych w projekcie, wnosimy o rozszerzenie projektu o zmiany doprecyzowujące interpretację prac przekształcających koryta rzek (regulacyjnych).

Definicja prac regulacyjnych w prawie wodnym nie jest wystarczająco precyzyjna i budzi to wiele problemów, w tym jest przedmiotem postępowania naruszeniowego prowadzonego przez Komisję Europejską. Wnioskujemy o wyraźne i jednoznaczne doprecyzowanie w rozporządzeniu, że do przedsięwzięć potencjalnie mogących oddziaływać na środowisko (i tym samym wymagających screeningu) zaliczają się prace regulacyjne i przeciwpowodziowe, w tym polegające na: zmianie lub korygowaniu przekroju podłużnego lub poprzecznego lub innym kształtowaniu koryta cieków, likwidacji wypłyceń i przegłębień w nurcie cieków, umacnianiu brzegów lub dna cieków.

Z poważaniem

do wiadomości

– Minister Środowiska